

Liberecká galerie v létě nabídne kaligrafii, sarkasmus i umění zasažené válkou

23.6.2025 - Jan Mikulička | Krajský úřad Libereckého kraje

„mikropříběhy“ českých a českoněmeckých umělců, kterým do života zasáhla druhá světová válka. Většina výstav trvá do poloviny, resp. konce září, Šedinova díla však v galerii zůstanou do půlky října.

Koji Kakinuma | *Traveling Alone*

Japonský umělec Koji Kakinuma je známý tím, že překračuje hranice tradiční kaligrafie. Do povědomí veřejnosti se dostal díky unikátním uměleckým představením, na kterých v rychlém sledu vytvářel gigantickými štětci, za doprovodu tradičních hudebních nástrojů, monumentální obrazy. Svou tvorbu rozšířil také o techniku tzv. nekonečně opakovaných sentencí, kdy píše jedno a totéž slovo nebo větu mnohokrát za sebou na jeden formát, přičemž každé opakování je trochu jiné. Zároveň se věnuje i kaligrafickému tapeworku, kdy svá sdělení zapisuje na velmi dlouhý papír pomocí rychle trhané lepicí pásky různé tloušťky.

„Klíčem ke všem technikám, které Kakinuma ztvárňuje pohybem svého těla, je rychlost. Tradiční japonská kaligrafie skutečně vyžaduje fyzický pohyb k vytvoření jediného, unikátního díla a pro Kakinumu se rychlost a pohyb stávají výraznými prostředky pro vznik výsledného, velice působivého obrazu. Ve své tvorbě tak zcela překračuje mantinely tradiční japonské kaligrafie a vstupuje do vod volného umění,“ komentuje práci autora kurátor výstavy Filip Suchomel.

„Tvorba ze mě vychází jako výkřik — jde o neopakovatelná, nevratná vyjádření, prostřednictvím kterých v každém prchavém okamžiku vypaluji na daný materiál svou podstatu. Moje práce vychází ze třech tisíc let kaligrafické tradice, ale zároveň v sobě nese měřítko, důraz a osobní vyjádření ztělesňující modernost,“ říká Koji Kakinuma s tím, že tahy štětcem někdy pečlivě promýšlí, jindy zase vůbec.

Kakinumova výstava v liberecké galerii s názvem *Traveling Alone* představí všechny umělcovy tvůrčí postupy. Vybráno bylo celkem 14 jeho ikonických děl z minulé i současné tvorby, a to včetně velkoformátových obrazů, které mají na šířku i 8 metrů. *„Samotná realizace děl nezabere tolik času, třeba obraz B-EAT jsem měl hotový za 5 minut, ONE pak dokonce za 10 vteřin. Jenže v prvním případě tomu předcházelo 30 dní příprav a úklidu a 2leté vytváření koncepce, ve druhém jsem zase úklidu a přípravám věnoval jen desetinu času, zato koncepce se rodila 20 let,“* prozrazuje detaily z uměleckého zákulisí Kakinuma.

„Galerie Lázně Liberec se svými výstavními projekty dostává v posledních letech daleko za hranice České republiky. Otevření letošní letní Lázeňské sezóny, jejíž náplň sahá až do dalekého Japonska, je toho dokladem. Kurátorský tým, pod vedením ředitele Filipa Suchomela, však neopomíná ani české a regionální autory. Velmi oceňuji šíři cesty, jakou se galerie vydala,“ dodává Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

Koji Kakinuma je už známou výtvarnou osobností v Asii a Americe. Ačkoliv má řadu let fanoušky a sběratele i ve Velké Británii, Německu, Švýcarsku a České republice, v Evropě vystavuje vůbec poprvé. V liberecké galerii budou jeho díla k vidění do 28. září. K výstavě bude vydán také katalog.

O KOJIM KAKINUMOVÍ

Koji Kakinuma (* 1970) je japonský umělec narozený na ostrově Honšú ve městě Yaita. Japonské kaligrafii se začal věnovat v pěti letech, nejprve se učil u svého otce Suiryua Kakinumy a poté u velmi uznávaných umělců Yukeiho Teshimy a Ichijoa Uematsu. Je absolventem Katedry výtvarného a scénického umění na Tokyo Gakugei University. V letech 2006–2007 působil jako hostující vědecký pracovník na Princetonské univerzitě v USA.

V poslední době představil svou tvorbu na řadě mezinárodních projektů včetně představení a výstav v Kennedyho centru ve Washingtonu, Mika Gallery a Metropolitním muzeu umění v New Yorku, v galerii Marueidó v Tokiu nebo 21st Century Museum of Contemporary Art v Kanazawě. Zároveň byl jedním z 20 oficiálních umělců, které japonská vláda oslovila u příležitosti Letních paralympijských her v roce 2020 v Tokiu, aby pro ni vytvořili umělecká díla reprezentující všechny hlavní žánry japonské umělecké scény.

Jízlivá něha Naděždy Plíškové

Monografická výstava *Jízlivá něha Naděždy Plíškové* mapuje životní příběh této známé české kreslířky, grafičky a sochařky. Návštěvníci zde mají možnost prohlédnout si její počáteční studijní kresby, nejznámější grafiky a plastiky 60. let, ale také závěrečná díla z devadesátek ovlivněná dlouhodobou nemocí autorky. *„Ať je však námět sebevážnější, dílo Naděždy Plíškové vždy nese jeden podstatný rys, a tím je ironický vtip. S odstupem a humorem sobě vlastním komentuje umělkyně sarkasticky svět svůj i svět kolem sebe a dává nám nahlédnout na život jako sérii absurdit. K nim přistupuje někdy s lehkostí, jindy s jízlivým komentářem,“* dodává k tvorbě autorky kurátorka výstavy Jana Farská Hájková.

Výstavu, kterou si mohou návštěvníci prohlédnout do 14. září, doprovází monografie. Ta se snaží komplexně zmapovat a představit život a dílo již zesnulé Naděždy Plíškové. Pro současnou umělekohistorickou literaturu bude taková publikace přínosem, neboť žádná taková doposud neexistovala. Součástí monografie je detailní pohled na tvorbu Plíškové v kontextu českého i mezinárodního uměleckého prostředí 20. století, zahrnuje její grafiky, sochy, kresby a literární tvorbu. Projekt má za cíl nejen zvýšit povědomí o jejím odkazu, ale také přiblížit její umění širší veřejnosti a odborné komunitě.

O NADĚŽDĚ PLÍŠKOVÉ

Naděžda Plíšková (1934 – 1999) patří mezi známé osobnosti českého výtvarného umění druhé poloviny šedesátých let. Její nejznámější díla, jako např. slavná *Mona Lisa* v natáčkách nebo neméně známá grafika *Můj manžel*, spadají do „zlatého fondu“ poválečné moderny. Na uměleckou scénu vstoupila začátkem šedesátých let, kdy byla považována za význačnou autorku vystavující v předních českých i zahraničních galeriích.

Nástupem normalizace a tvrdé režimní cenzury ale její sláva na dlouhých dvacet let skončila. Devadesátky sice Naděždě Plíškové přinesly nový umělecký rozvoj, ten byl ale poznamenán vážnou nemocí, se kterou dlouhodobě bojovala. Po roce 1989 se věnovala ještě literární tvorbě – vydala tři sbírky básní, poslední z nich však vyšla posmrtně.

Roman Šedina | Život nádoby

Současný český designér Roman Šedina prezentuje v Galerii Lázně Liberec životní cyklus nádoby a všechny jeho fáze, tedy vznik, existenci a zánik. *„Nádoba může představovat tělo, duši člověka i člověka samotného a přitom stále zůstává „obyčejnou“ věcí vytočenou z hlíny. Právě tento zcela stěžejní materiál a současně i přirovnání nádoby k lidskému tělu jsou akcentovány v nejaktuálnějším Romanově cyklu venuší, v němž se vracíme k prvopočátkům lidské kultury. Život nádoby představují*

její nejrůznější podoby, způsoby zpracování a možnosti využití. Konec nádoby je symbolicky zastoupen její destrukcí, která ale nabízí i představu nového života,” prozrazuje k výstavě její kurátorka Vendula Fremlová.

Tvarování nádob na hrnčířském kruhu se Šedina s oblibou věnuje už od dětství. Jeho nejdůležitějším uměleckým vyjadřovacím jazykem se stalo zejména v posledních letech. *„Přirozeným vývojem se neustále posouvám dál od klasického pojetí a stále více se propojuji s materiálem filosoficky. Skrze nádobu vypovídám o tom, na co jsme zapomněli v obecné i konkrétní rovině. Čistou nádobu, deformaci, destrukci nebo fragment lze vnímat konkrétně nebo abstraktně. Pokud se divák dokáže u takového předmětu zastavit, dílo mu umí přiblížit jeho samotného nebo pootevřít svět tvůrce. Mám rád, když se prostřednictvím mé tvorby divák dostane za hranu všednosti. V důsledku toho si pak odnese pocit, který v něm dál rezonuje,”* poznamenává Šedina.

Výstava s názvem *Život nádoby* je prezentována v tzv. Kobkách. Tento prostor vybízí díky osmi výklenkům propojených chodbou k představě symbolických zastavení – v příběhu a na cestě životem. V nich hraje hlavní roli několik desítek Šedinových děl, od drobných, přes větší až po monumentální nádoby, které umělec připravoval rok. Poslední možnost vidět výstavu budou mít návštěvníci galerie 19. října.

O ROMANU ŠEDINOVÍ

Roman Šedina (* 1982) se narodil v jihočeské Bechyni. Po studiu na místní střední uměleckoprůmyslové škole pokračoval ve svém vzdělání v ateliéru *Design keramiky* na Fakultě umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, kde si našel jedinečný umělecký styl. Pro Šedinu je charakteristické, že prolíná hranice mezi uměním a designem. Dlouhodobě zkoumá formát nádoby, hlavně pak monumentálních ručně točených váz či mís. Ty následně deformuje, promačkává nebo také rozbíjí. Výsledný tvar pak často pokrývají výrazné glazury, přičemž typické jsou pro něj metalické odstíny vlastních receptur.

A přesto říci životu ano

Galerie Lázně Liberec se přidává k letošním oslavám výročí 80 let od konce druhé světové války. Výstava *A přesto říci životu ano* představuje „mikropříběhy“ českých a českoněmeckých umělců, kterým válka zasáhla do života. Upozorňuje na možná pozapomenuté kapitoly z našich dějin.

„Jedná se o výstavu sbírkovou, většina děl pochází z našich depozitářů. Zastoupeny jsou tu nejvíce kresby a grafiky, čili díla na papíře, ale k vidění je tu i několik pláten a jedna socha. Z umělců je tu prezentován Josef Šíma, Josef Čapek, Emil Filla, Toyen, Jindřich Štyrský a několik dalších. Představeny jsou zde i kresby a obrazy Jaroslava Krále, které jsou na rozdíl od ostatních vystavených děl ve vlastnictví autorovy rodiny. Návštěvníci tu najdou například kresby, které byly tajně vyneseny z vězení Královým spoluvězněm. Ten je podepsal svým jménem, aby obelstil gestapo a doručil je rodině,” doplňuje zajímavosti k výstavě její kurátorka Michaela Kubišová.

Vybraná díla nezobrazují válku, ale charakterizují spíše osobnosti umělců, kterým válka zasáhla do života. Na rozšířených popiskách se pak návštěvníci dočtou o osudech či morálních postojích lidí, kteří se s totalitou nesmířili a zaujali k ní nesmlouvavý postoj. Cílem výstavy není přenést na diváky negativní emoce, ale naopak naplnit je nadějí ve smysl života a umění navzdory osudu. Ke zhlédnutí bude do 21. září.

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/liberecka-galerie-v-lete-nabidne-kaligrafii-sarkasmus-i-umeni-zasaze-ne-vaudou-n581672.htm>